

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет Економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки та бізнес-технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної
роботи

А.Гудманян

2020 р.



Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Біржова діяльність економічних агентів»

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітньо-професійна програма: «Митна та біржова справа»

Курс – 2 Семестр – 4

Лекції - 32 Диференційований залік – 4 семестр
Практичні заняття - 16
Самостійна робота - 42
Усього (годин/кредитів ECTS) - 90/3,0

Домашнє завдання (1) – 4 семестр

Індекс: РБ-6-076/18-3.3.10



Робочу програму навчальної дисципліни «Біржова діяльність економічних агентів» розроблено на основі освітньо-професійної програми та робочого навчального плану № РБ-6-076/18 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», освітньо-професійної програми «Митна та біржова справа» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
професор кафедри економіки
та бізнес-технологій

 / Коваленко Ю. М.

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 076 «Підприємництво торгівля та біржова діяльність» за освітньо-професійною програмою «Митна та біржова справа» – кафедри економіки та бізнес-технологій, протокол, протокол № 10 від « 28 » 08 2019 р.

Завідувача кафедри  / Ушенко Наталія Валентинівна

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету Економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 1 від « 1 » 29.01. 2020 р.


Голова НМРР



/ Тофанчук Анатолій Тимофійович

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

 / Петровська Світлана Володимирівна

« » 2020 р.

Рівень документа – 36

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	
1.1 Заплановані результати.....	4
1.2. Програма навчальної дисципліни.....	6
2. Зміст навчальної дисципліни	9
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	9
2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг	10
2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг.....	11
2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг	12
2.5. Домашнє завдання.....	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	12
3.1. Методи навчання.....	12
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	12
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	14
4.1. Методи контролю та схема нарахування балів	14



ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Біржова діяльність економічних агентів» розроблена на основі «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 13.07.17 №106/роз.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Заплановані результати.

Місце даної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця.

Дисципліна «Біржова діяльність економічних агентів» спрямована на формування у студентів сучасного наукового світогляду і системи глибоких спеціальних знань про організацію та технологію біржової торгівлі та її впливу на ефективність економічної діяльності учасників біржової діяльності, вироблення вмінь і навичок їх використання у практичній площині.

Метою даної дисципліни є надання основних системних теоретичних і практичних знань про характер, зміст та особливості організації біржової діяльності економічних агентів, її спрямованість на підвищення соціально-економічної ефективності.

Завданнями вивчення дисципліни «Біржова діяльність економічних агентів» виступають:

- вивчення сутності та еволюції розвитку біржової діяльності економічних агентів;
- дослідження ринків капіталів як середовища діяльності біржових економічних агентів;
- ідентифікацію основних учасників ринків капіталу і організаторів торгівлі (бірж) як професійних учасників;
- вивчення специфіки первинного та вторинного розміщення фінансових інструментів на ринках капіталу;
- виокремлення моделей організації ринків капіталу за біржовою діяльністю економічних агентів;
- засвоєння специфіки регулювання та нагляду у системі біржової діяльності;
- розкриття інформації економічними агентами біржової діяльності;
- вивчення сутності фінансових активів та інструментів ринків капіталу;
- дослідження особливостей операції з цінними паперами та деривативами, фінансового інжинірингу;
- розкриття специфіки операцій з інструментами грошового та валютного ринків;
- вивчення операційного механізму фондової біржі, електронної торговельної системи;
- аналіз індексів та рейтингів міжнародних і національних ринків;
- аналіз ціноутворення у системі біржової діяльності економічних агентів;
- ознайомлення із клірингом і ризиками біржової діяльності економічних агентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути наступні **компетентності**:

Знати:



- історію виникнення, сучасного стану та перспективи розвитку світового та вітчизняного біржового ринку;
- нормативно-правового забезпечення біржової діяльності економічних агентів;
- специфіку ринків капіталу та їх моделі, особливості діяльності основних учасників ринків капіталів, зокрема організаторів торгівлі (біржі);
- поняття, функції та інформаційне забезпечення біржової торгівлі;
- правила біржової торгівлі та технологію реалізації біржових наказів;
- особливості діяльності бірж як організаторів торгівлі;
- сутність торгівлі традиційними та похідними фінансовими інструментами;
- методику визначення індексів та рейтингів;
- методику ціноутворення, біржового котирування та лістингування;
- особливості торговельної діяльності економічних агентів на біржовому ринку;
- роль та місце на біржовому ринку клірингових розрахунків і установ, депозитарної діяльності.

Вміти:

- аналізувати макроекономічне середовище економічних агентів біржової діяльності ;
- аналізувати ефективність біржової діяльності економічних агентів, розробляти пропозиції з підвищення її ефективності;
- застосовувати отриманні знання у фінансової діяльності;
- використовувати біржові операції на місцях працевлаштування;
- користуватися рекомендованою та додатковою літературою;
- звертатись до періодичних видань протягом всієї трудової діяльності;
- враховуючи стан економічного розвитку і специфіку діяльності економічного агента біржової діяльності, обґрунтовано оцінювати і вибирати найефективніші стратегії;
- застосовувати фінансові активи та інструменти під час біржової діяльності;
- визначати оптимальний рівень ризиків у процесі біржової діяльності;
- здійснювати організацію біржової торгівлі, виконання відповідних біржових наказів;
- на основі визначених критеріїв здійснювати оптимальний вибір структури і форми організації торгівлі.

Універсальні компетенції:

- здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, у тому числі засобами сучасних інформаційних технологій;
- здатність до засвоєння нових знань, самовдосконалення;
- здатність знаходити організаційно-управлінські рішення.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Організація біржової торгівлі» базується на знаннях таких дисциплін як «Основи митної справи», «Комерційна діяльність суб'єктів господарювання на зовнішньому ринку» та є базою для вивчення таких дисциплін як: «Економіка та організація митної логістики», «Підприємництво та бізнес-технології» тощо.



1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних модулів, а саме:

-навчального модуля №1 «Суб'єкти біржової діяльності на ринку капіталу»;

- навчального модуля №2 «Інструменти та механізми біржової діяльності», кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1 «Суб'єкти біржової діяльності та ринку капіталу»

Тема 1.1. Сутність та еволюція розвитку біржової діяльності економічних агентів

Історія виникнення та еволюція біржового ринку. Етапи розвитку біржового ринку. Вплив на становлення біржового ринку строкових контрактів. Американський і європейський досвід. Дореволюційний досвід діяльності економічних агентів на біржовому ринку. Вплив біржового ринку на системні явища та процеси.

Сучасний стан світового біржового ринку та біржі. Основні тенденції та напрямки його розвитку. Становлення та розвиток біржового ринку в Україні.

Тема 1.2. Ринки капіталів як середовище діяльності біржових економічних агентів

Ринки капіталу та фінансові ринки, їх сегментація за строками обігу фінансових інструментів. Інструменти грошового, кредитного ринку та ринку цінних паперів.

Класифікація ринків капіталу і фінансових ринків за ознаками. Кон'юнктура ринків та показники динаміки їх розвитку. Ефективність ринків капіталу.

Функції та роль ринків капіталу в економічних процесах. Концепції фінансування економічних процесів через ринок цінних паперів і грошового-кредитний ринок.

Тема 1.3. Основні учасники ринків капіталу

Суб'єкти ринків капіталів та їх класифікація. Організаційна структура ринків капіталу. Структура економіки зі інституційними секторами, склад фінансового сектору. Класифікація видів економічної діяльності: торгівля та фінансова і страхова діяльність.

Фінансове посередництво. Депозитне і недепозитне фінансове посередництво. Роль фінансових посередників в економічних процесах.

Допоміжні та інші учасники економічної діяльності на ринках капіталу. Допоміжна діяльність на ринку цінних паперів. Допоміжна діяльність у сфері страхування. Інформаційні послуги.

Саморегулювання на ринках капіталу. Саморегулювльні організації та об'єднання професійних учасників.

Тема 1.4. Організатори торгівлі (біржі) як професійні учасники ринків капіталу

Сутність фондової біржі як організатора торгівлі. Функції фондової біржі. Роль фондової біржі в політичній, соціальній та морально-психологічній сферах суспільного життя.

Учасники біржового ринку. Емітенти, інвестори та професійні учасники. Професійна діяльність на біржовому ринку.

Захист прав емітентів, інвесторів та гарантії щодо їх власності.

Організаційний механізм фондової біржі. Статут і правила фондової біржі.



Основні біржові товари та їх характеристики.

Тема 1.5. Первинне та вторинне розміщення фінансових інструментів на ринках капіталу

Сутність первинного та вторинного розміщення фінансових інструментів на ринках капіталу, їх відмінності.

Первинний ринок: функції та суб'єкти. Специфіка механізму розміщення фінансових інструментів. Публічне та приватне розміщення фінансових інструментів.

Андеррайтинг та його операційний механізм. Класифікація андеррайтерів. Інвестиційний синдикат.

Тема 1.6. Моделі організації ринків капіталу за біржовою діяльністю економічних агентів

Банківська, небанківська і змішана модель організації ринків капіталу за біржовою діяльністю економічних агентів.

Основні ознаки банківської (європейської) моделі ринків капіталу. Роль біржі у фінансуванні економічної діяльності економічних агентів.

Небанківська (американська) модель організації ринків капіталу. Вплив біржі на амплітуду циклічних коливань в економіці. Основні американські біржі та їх операційний механізм.

Універсалізація діяльності біржі. Формування комплементарної моделі ринків капіталу. Її основні передумови та чинники подальшого поширення.

Модель організації біржового ринку в Україні. Його специфіка.

Тема 1.7. Регулювання та нагляд у системі біржової діяльності

Основні регулятори діяльності економічних агентів на біржовому ринку.

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку та її повноваження у сфері біржової діяльності. Мегарегулятори ринків капіталів.

Механізм заснування організаторів торгівлі (бірж). Ліцензування діяльності з організації торгівлі.

Специфіка формування прибутку на фондовій біржі. Його оподаткування.

Тема 1.8. Розкриття інформації економічними агентами біржової діяльності

Роль інформації на ринках капіталу. Її різновиди.

Трансакційні витрати у біржовій діяльності економічних агентів.

Асиметрія інформація. Моральні ризики.

Вплив на функціонування ринків капіталу інсайдерської інформації. Заходи попередження поширення на ринку недостовірної інформації.

Інформація, що підлягає обов'язковому оприлюдненню на біржовому ринку.

Сайт біржі та основні вимоги до його наповнення.

Модуль №2 «Інструменти та механізми біржової діяльності»

Тема 2.1. Фінансові активи та інструменти ринків капіталу

Фінансові активи та їх класифікація. Фінансові інструменти. Цінні папери та їх види. Класифікація цінних паперів за інвестиційними якостями.

Основні характеристики інструментів власності. Акції та їх інвестиційні якості. Загальна характеристика та види облігацій. Інвестиційні якості облігацій. Використання рейтингових систем оцінювання облігацій.

Операції з ощадними (депозитними) сертифікатами, казначейськими зобов'язаннями і векселями.

Становлення та розвиток іпотечного ринку. Система іпотечного кредитування. Іпотечні цінні папери первинного ринку. Інвестиційні якості



іпотечних облігацій, іпотечних сертифікатів, сертифікатів фондів операцій з нерухомістю, заставних. Інструменти рефінансування довгострокових іпотечних кредитів

Тема 2.2. Операції з цінними паперами

Визначення вартості, дохідності та курсу акцій, цінних паперів інститутів спільного інвестування.

Оцінювання вартості, дохідності та курсу облігацій, ощадних (депозитних) сертифікатів. Операції з векселями.

Портфельне управління цінними паперами. Види та принципи формування портфеля цінних паперів.

Схеми розміщення цінних паперів у портфелі.

Основні економічні теорії у сфері портфельного інвестування, Сучасні портфельна теорія та Модель оцінювання капітальних активів. Фундаментальний і технічний аналіз.

Тема 2.3. Операції з деривативами. Фінансовий інжиніринг

Похідні іпотечні інструменти як засіб зменшення ризиків та підтримки ліквідності. Сутність строкового ринку і строкових угод.

Функції і види деривативів. Ф'ючерсні контракти та індексні стратегії.

Опціони та їх роль в інвестуванні. Види опціонів. Основні стратегії використання опціонів. Визначення та види свопів. «Ванільні» свопи та свопи з начинкою.

Фінансовий інжиніринг і його сутність. Нові інструменти, механізми та технології на біржових ринках. Сек'юритизація та її механізм, основні учасники. Криптовалюти та технологія блокчейн. Ризики фінансового інжинірингу. Забезпечення стійкості ринків капіталу та біржових ринків.

Тема 2.4. Операції з інструментами грошового ринку

Розвиток міжнародного валютного ринку як частини грошового ринку. Ринок Форекс.

Учасники грошового (валютного) ринку. Активні та пасивні учасники.

Валюта як товар. Роль валютних бірж на ринку грошей.

Основні функції валютної біржі. Організація роботи валютної біржі.

Види валютних операцій і технологій торгівлі. Касові та термінові валютні операції. Форwadні, свопові, опціонні валютні операції. Валютна операція «спот».

Тема 2.5. Операційний механізм біржі. Електронна торговельна система

Техніка проведення біржових торгів. Біржові угоди. Сутність біржових угод. Юридичні, організаційні, економічні і етичні риси біржових угод. Спеціальні правила, що регулюють відносини між контрагентами.

Ведення торгів на біржах у формі аукціону. Принципи подвійного аукціону. Основні вимоги до біржової операційної зали. Методи ведення біржових торгів. Коливання цін на різні товари, групи товарів. Причини зміни заявленої ціни.

Документація, що супроводжує процес біржової торгівлі.

Історія створення комп'ютерних технологій біржової торгівлі. Етапи становлення електронного ринку. Відкритий та закритий режим електронної торгівлі.

Світові електронні системи торгівлі. Система Globex і Globex-2, етапи проходження угод. Світові процеси злиття та поглинання бірж.

Електронний біржовий трейдинг. Переваги електронної торгівлі.

Інформаційні технології на біржовому ринку України. ПФТС і Українська біржа: електронний трейдинг. Електронна торгівля на біржовому товарному ринку.



Тема 2.6. Індекси та рейтинги міжнародних і національних ринків

Необхідність індексів і рейтингів у біржовій діяльності економічних агентів.

Сутність біржових індексів та їх роль в економічних процесах. Класифікація біржових індексів. Провідні фондові індекси світу та порядок їх розрахунку.

Характеристика основних індексів українського ринку капіталу. Порядок розрахунку індексів на ринку капіталу України.

Система рейтингування на ринках капіталу. Основні світові рейтингові агенції та системи їх рейтингування. Рейтингування в біржовій діяльності економічних агентів в Україні.

Тема 2.7. Ціноутворення у системі біржової діяльності економічних агентів

Сутність та правила біржового котирування цін. Роль та види цін у формуванні кон'юнктури ринку. Ціна попиту та пропозиції.

Контрактна ціна. Ціна біржової угоди. Біржове котирування цін. Котирувальна ціна. Стан форвардешнз та беквардешнз. Біржова кон'юнктура. Послідовність визначення біржової кон'юнктури.

Правила і методика біржового котирування. Мета котирування біржових цін.

Біржове котирування: офіційне та неофіційне. Довідкове котирування. Типові види котирувальних цін, що використовуються на біржовому товарному ринку. Способи котирування цін. Характеристика методик визначення довідкової ціни.

Котирувальна комісія. Функції котирувальної комісії. Біржовий бюлетень.

Процедура біржового лістингу. Процедура лістингу на біржовому ринку України. Вилучення з біржового реєстру. Встановлення курсу цінних паперів. Ринок котирувань.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план).

В розділі подається розподіл навчального часу за формами навчання та видами занять відповідно до робочого навчального плану.

Таблиця 2.1

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		усьо го	лек ції	практ. занят.	СРС
4 семестр					
Модуль №1 «Суб'єкти біржової діяльності та ринку капіталу»					
1.1	Сутність та еволюція розвитку біржової діяльності економічних агентів	4	2	-	2
1.2	Ринки капіталів як середовище діяльності біржових економічних агентів	6	2	2	2
1.3	Основні учасники ринків капіталу	5	2	-	3
1.4	Організатори торгівлі (біржі) як професійні учасники ринків капіталу	7	2	2	3
1.5	Первинне та вторинне розміщення фінансових інструментів на ринках капіталу	5	2	-	3
1.6	Моделі організації ринків капіталу за біржовою діяльністю економічних агентів	6	2	2	2



1.7	Регулювання та нагляд у системі біржової діяльності	4	2	-	2
1.8	Розкриття інформації економічними агентами біржової діяльності	5	2	1	2
Модульна контрольна робота №1		3	-	1	2
Усього за модулем № 1		45	16	8	21
Модуль №2 «Інструменти та механізми біржової діяльності»					
2.1	Фінансові активи та інструменти ринків капіталу	4	2	-	2
2.2	Операції з цінними паперами	6	2	2	2
2.3	Операції з деривативами. Фінансовий інжиніринг	4	2	-	1
2.4	Операції з інструментами грошового та валютного ринків	6	2	2	2
2.5	Операційний механізм фондової біржі. Електронна торговельна система	4	2	-	1
2.6	Індекси та рейтинги міжнародних і національних ринків	5	2	2	2
2.7	Ціноутворення у системі біржової діяльності економічних агентів	5	2	2	2
2.8	Домашнє завдання	8			8
Модульна контрольна робота №2		3	2	-	1
Усього за модулем № 2		45	16	8	21
Усього за 4 семестр		90	32	16	42
Усього за навчальною дисципліною		90	32	16	42

2.2. Лекційні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навч. занять (год)	
		Лекції	СРС
4 семестр			
Модуль №1 «Суб'єкти біржової діяльності та ринку капіталу»			
1.1.	Сутність та еволюція розвитку біржової діяльності економічних агентів	2	1
1.2.	Ринки капіталів як середовище діяльності біржових економічних агентів	2	1
1.3.	Основні учасники ринків капіталу	2	2
1.4.	Організатори торгівлі (біржі) як професійні учасники ринків капіталу	2	2
1.5	Первинне та вторинне розміщення фінансових інструментів на ринках капіталу	2	1
1.6.	Моделі організації ринків капіталу за біржовою діяльністю економічних агентів	2	1
1.7.	Регулювання та нагляд у системі біржової діяльності	2	1
1.8	Розкриття інформації економічними агентами біржової діяльності	2	1



Усього за модулем №1		16	10
Модуль №2 «Інструменти та механізми біржової діяльності»			
2.1	Фінансові активи та інструменти ринків капіталу	2	1
2.2	Операції з цінними паперами	2	1
2.3	Операції з деривативами. Фінансовий інжиніринг	2	1
2.4	Операції з інструментами грошового та валютного ринків	2	1
2.5	Операційний механізм фондової біржі. Електронна торговельна система	2	1
2.6	Індекси та рейтинги міжнародних і національних ринків	2	0,5
2.7	Ціноутворення у системі біржової діяльності економічних агентів	2	0,5
2.8	Модульна контрольна робота №2	2	1
Усього за модулем №2		16	7
Усього за навчальною дисципліною		32	17

2.3. Практичні заняття, їх тематика і обсяг

№ пор.	Назва теми	Обсяг навч. занять (год)	
		Практичні заняття	СРС
4 семестр			
Модуль №1 «Суб'єкти біржової діяльності та ринку капіталу»			
1.1.	Ринки капіталів як середовище діяльності біржових економічних агентів	2	1
1.1.	Організатори торгівлі (біржі) як професійні учасники ринків капіталу	2	1
1.3.	Моделі організації ринків капіталу за біржовою діяльністю економічних агентів	2	1
1.4.	Розкриття інформації економічними агентами біржової діяльності	1	1
Модульна контрольна робота №1		1	2
Усього за модулем №1		8	6
Модуль №2 «Інструменти та механізми біржової діяльності»			
2.2	Операції з цінними паперами	2	1
2.4	Операції з інструментами грошового та валютного ринків	2	1
2.6	Індекси та рейтинги міжнародних і національних ринків	2	1
2.7	Ціноутворення у системі біржової діяльності економічних агентів	2	1
Усього за модулем №2		8	4
Усього за навчальною дисципліною		16	10



2.4. Самостійна (індивідуальна) робота студента, її зміст та обсяг

п/п	Зміст самостійної роботи студента	Обсяг СРС (годин)
4 семестр		
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	16
2.	Підготовка до практичних занять	8
3.	Підготовка до модульних контрольних робіт	3
4.	Виконання домашнього завдання	8
5.	Сутність та еволюція розвитку біржової діяльності економічних агентів	1
6.	Основні учасники ринків капіталу	1
7.	Первинне та вторинне розміщення фінансових інструментів на ринках капіталу	1
8.	Регулювання та нагляд у системі біржової діяльності	1
9.	Фінансові активи та інструменти ринків капіталу	1
10.	Операції з деривативами. Фінансовий інжиніринг	1
11.	Операційний механізм фондової біржі. Електронна торговельна система	1
Усього за навчальною дисципліною		42

2.5. Домашнє завдання

Домашнє завдання (ДЗ) з дисципліни виконується у четвертому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь з біржової діяльності економічних агентів.

Виконання ДЗ є важливим етапом у підготовці фахівців економічних спеціальностей у митній та біржовій справі.

Конкретна мета ДЗ міститься у набутті основних системних теоретичних і практичних знань про характер, зміст та особливості організації біржової діяльності економічних агентів, її спрямованість на підвищення соціально-економічної ефективності.

Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання ДЗ, – до 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти у групах, семінар-дискусія, мозкова атака, презентація, ділова гра тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Бендарчук М.М. Біржові товари / М.М. Бендарчук, І.С. Полікарпов. – Л.: Вид-во Львівської комерційної академії, 2004. – 279 с.

3.2.2. Берлач А.І. Біржове право України : навч. посіб. / А. І. Берлач. –К. : Ун-т “Україна”, 2008. – 316 с.

3.2.3. Бобкова А.Г. Біржове право / А.Г. Бобкова. – К. : Центр учб. літ-ри, 2005. – 200 с.



3.2.4. Дудяк Р.П. Організація біржової діяльності: основи теорії і практикум: навч. посіб. / Р.П. Дудяк, С.Я. Бугіль – [2. вид., доп.]. – Л. :Новий Світ-2000, 2003. – 360 с.

3.2.5. Загородній А.Г. Біржа. Біржові операції : термінологічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К. : Алерта, 2008. – 185 с.

3.2.6. Зотов И.В. Биржевое дело: учеб. пособ. /Зотов И.В.,Успенко В.И. – Харьков: Бурун Книга, 2008. – 256 с.

3.2.7. Коваленко Ю. М. Управління фінансовими активами: підруч. – Ірпінь: УДФСУ, 2019. – у 2 ч.

3.2.8. Коваленко Ю. М. Управління фінансовими інвестиціями: навч. посіб. / Коваленко Ю. М. – Ірпінь: НУДПСУ, 2010. – 350 с.

3.2.9. Кононенко І. В. Основи біржового права: навч. посіб. / Кононенко І. В. – К. : Кондор, 2007. – 576 с.

3.2.10. Про товарну біржу. Закон України за станом на 01.12.2000 р. / Верховна рада України – вид. офіц. – К., 2000. – 11 с.

3.2.11. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: ЗУ: від 12.07.01 р. № 2664. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2664-14>.

3.2.12. Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс]: ЗУ: від 23.02.06 р. № 3480-IV. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3480-15>

3.2.13. Раровська В. В. Біржова діяльність: навч. посіб. / Раровська В. В., Останкова Л. А., Акопов С. Е. – К. : ЦУЛ, 2009.

3.2.14. Сохацька О.М. Біржова справа : підруч. / О.М. Сохацька. – [2-ге вид., змін. та доповн.]. – Т. : Карт-бланш, 2008. – 632 с.

3.2.15. Степанов В.М. Біржова діяльність : навч. посіб. / В.М. Степанов, Т. І. Пішеніна. – К. : Ун-т “Україна”, 2007. – 300 с.

3.2.16. Чесноков В.Л. Біржові операції : навч. посіб. / В.Л. Чесноков. – Херсон: Наддніпрянська правда, 2007. – 152 с.

Допоміжна література

3.2.17. Берлач А. Організаційно-правові основи біржової діяльності :навч. посіб. / Берлач А.І., Берлач Н.А., Ілларіонов Ю.В. – К. : Фенікс, 2000. – 336 с.

3.2.18. Біржова діяльність : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.]. / В.І. Крамаренко, Б.І. Холод, Ю.Н. Воробйов та ін. ; за ред. В.І. Крамаренко. – К. : ЦУЛ, 2003. – 345 с.

3.2.19. Біржова діяльність у підприємстві України : навч. посіб. – К. : Вид-во Національний аграрний ун-т, 2000. – 182 с.

3.2.20. Дегтярева О.И. Биржевое дело: учеб. / О.И. Дегтярева. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 679 с.


3.2.21. Дмитрук Б.П. Організація біржової діяльності в агропромисловому комплексі: навч. посіб. / Б.П. Дмитрук. – К. : Либідь, 2001. – 344 с.

3.2.22. Элдер А. Трейдинг с д-ром Элдером: Энциклопедия биржевой игры / А. Элдер. ; пер. с англ А. Семенов. – М. : Диаграмма, 2003. – 333 с.

3.2.23. Колб Р. В. Финансовые институты и рынки: учеб. / Р. В. Колб, Р. Дж. Родригес; [пер. 2-го амер. изд.]. – М.: Дело и Сервис, 2003. – 688 с.

3.2.24. Рябовол Л.Т. Біржове право: Товарна біржа як особливий суб'єкт господарювання : навч. посіб. / Л.Т. Рябовол. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2006. – 51 с.

3.2.25. М.О. Біржовий ринок / М.О. Солодкий. – К.: Джерела–М, 2002. – 358 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Біржова діяльність економічних агентів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 12 з 15	

3.2.26. Helyette G. Commodities and Commodity Derivatives: Modelling and Pricing for Agriculturals, Metals and Energy. – London : John Wiley & Sons, 2005. – 416 p.

3.2.27. Hull J. C. Options, futures and other derivatives – New Jersey : University of Toronto, Prentice Hall, Englewood Cliffs, – 5 ed., 2003. – 780 p.

3.2.28. Kolb R. W., Owerdahl James A. Financial Derivatives, 3rd Ed. – New Jersey : John Wiley & Sons, Inc. – 2002. – 323 p.

3.2.29. Marshall J. Dictionary of Financial Engineering. – John Wiley & Sons, Inc. – 2000. – 289 p.

3.2.30. Satyajit D. Derivative Products and Pricing. – 3rd Edition Revised: 2004. – 1200 p.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ ЗДОБУВАЧЕМ ОСВІТИ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів.

Оцінювання окремих видів виконаної здобувачем освіти навчальної роботи здійснюється у балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1


4 семестр				
Модуль №1		Модуль №2		Мак кількість балів
Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу, напрацювання практичних навичок	25 (сумарна)	Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу, напрацювання практичних навичок	15 (сумарна)	
		Виконання домашнього завдання	18	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 15 балів</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 20 балів</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	15	Виконання модульної контрольної роботи №2	15	
Усього за модулем №1	40	Усього за модулем №2	48	88
Семестровий диференційований залік				12
Усього за 4 семестр				100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються здобувачу освіти, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи
в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу		Виконання та захист домашнього завдання	Виконання модульної роботи	
Модуль №1	Модуль №2			
23-25	14-15	17-18	14-15	Відмінно

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Біржова діяльність економічних агентів»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.05 – 01-2020
		стор. 13 з 15	

19-22	12-13	14-16	12-13	Добре
15-18	9-11	11-13	9-11	Задовільно
менше 15	менше 9	менше 11	менше 9	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих здобувачем освіти за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл. 4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок
в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Модуль №2	Оцінка за національною шкалою
36-40	43-48	Відмінно
30-35	36-42	Добре
24-29	29-35	Задовільно
менше 24	менше 29	Незадовільно

4.5. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової
модульної рейтингової оцінки в балах
оцінкам за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно

Таблиця 4.5

Відповідність заліковоїрейтингової
оцінки в балах оцінці
за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
12	Відмінно
10	Добре
8	Задовільно

4.6. Сума підсумкової семестрової модульної та залікової рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

4.7. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки здобувача освіти.

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)



75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки здобувача освіти, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.9. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплому.



Ф 03.02 – 01

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміни	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				